

Pedagogika specjalna - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Pedagogika specjalna
Kod przedmiotu	05.6-WP-PSP-PSpe
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Praca socjalna
Profil	praktyczny
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr hab. Małgorzata Czerwińska, prof. UZ - dr Helena Ochonczenko

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Poznanie przez studentów wieloaspektowej problematyki niepełnosprawności: ujęcie biologiczno-pedagogiczno-psychologiczno-socjologiczne. Poznanie wspólnych i swoistych cech osób doświadczających poszczególnych rodzajów niepełnosprawności oraz zasad edukacji i rehabilitacji oraz wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Poznanie uwarunkowań i form integracji społecznej i edukacyjnej oraz zawodowej osób z niepełnosprawnością.

Wymagania wstępne

Od studenta oczekuje się podstawowej wiedzy pedagogicznej, psychologicznej i socjologicznej.

Zakres tematyczny

WYKŁADY:

Pedagogika specjalna jako nauka: miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk, rozwój, przedmiot zainteresowań, cel i zadania, działy, podstawowe pojęci.;

Paradygmaty współczesnej pedagogiki specjalnej.

Psychospołeczna sytuacja dzieci z niepełnosprawnością - stadialność procesu adaptacji dziecka do niepełnosprawności.

Problemy rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym – fazy procesu przystosowania rodziców do niepełnosprawności dziecka.

Zasady i kierunki pomocy pedagogiczno-terapeutycznej udzielanej dzieciom z niepełnosprawnością oraz ich rodzinom.

Metody pracy z osobami z niepełnosprawnością – przegląd

Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością.

Wsparcie instytucjonalne i społeczne osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.

ĆWICZENIA:

Polityka społeczna wobec osób z niepełnosprawnością w Polsce (polityka społeczna jako narzędzie ochrony statusu oraz wspomagania integracji i normalizacji społecznej osób z ograniczeniem sprawności, lokalna polityka społeczna na rzecz obywateli z niepełnosprawnością).

Specyfika rozwoju, proces rehabilitacji i edukacji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.

Dzieci z wadą wzroku - specyfika procesów orientacyjno-poznawczych, emocjonalno-motywacyjnych, funkcjonowania społecznego; zasady rehabilitacji, formy edukacji.

Dzieci z wadą słuchu – charakterystyka rozwoju, procesu rehabilitacji oraz form edukacji.

Dzieci przewlekle chore w środowisku rodzinnym, edukacyjnym oraz w placówce leczniczej (w szpitalu, sanatorium): charakterystyka wybranych chorób przewlekłych i ich konsekwencji dla psychospołecznego funkcjonowania dziecka, zasady oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych.

Dzieci z niepełnosprawnością ruchową: charakterystyka wybranych dysfunkcji narządu ruchu oraz ich wpływu na rozwój i proces edukacji dziecka, możliwości i zasady rehabilitacji.

Dorosłość osób z niepełnosprawnością (seksualność, aktywność zawodowa, sytuacja społeczna). Sytuacja starszych osób z niepełnosprawnością w Polsce (sytuacja demograficzna, specyfika potrzeb osób starszych z niepełnosprawnością, zagrożenia, troski, wyzwania).

Metody kształcenia

Wykład: wykład konwencjonalny, wykład problemowy, pokaz.

Ćwiczenia: dyskusja, praca z tekstem źródłowym, klasyczna metoda problemowa, metody aktywne, pokaz.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student dokonuje wyboru i stosuje właściwe działania wspierające proces edukacji i rehabilitacji osób z różnego rodzaju niepełnosprawnością. Dobiera optymalne środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych, związanych z pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec osób z niepełnosprawnością.	• K_U10	• kolokwium • prezentacja multimedialna	• Ćwiczenia
Student docenia znaczenie wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki specjalnej w procesie społecznej integracji i normalizacji warunków życia osób z niepełnosprawnością. Jest zorientowany na kształtowanie pozytywnych relacji społecznych między osobami pełno- i niepełnosprawnymi. Jest zdeterminowany do nabywania wiedzy z zakresu pedagogiki specjalnej i budowania warsztatu pracy pedagogicznej z osobami niepełnosprawnymi.	• K_K03	• kolokwium • prezentacja multimedialna	• Ćwiczenia
Student ma podstawową wieloaspektową wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia, rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii	• K_W04	• test egzaminacyjny z progami punktowymi	• Wykład
Student ma wiedzę na temat metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji działań służących rozwiązywaniu problemów jednostek, grup i społeczności	• K_W11	• test egzaminacyjny z progami punktowymi • prezentacja multimedialna	• Wykład • Ćwiczenia
Student wykorzystuje i integruje wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych dotyczących osób z niepełnosprawnością. Potrafi zinterpretować i ocenić sytuację psychospołeczną osoby z niepełnosprawnością oraz jej rodziny, a także zaprojektować działania wspierające.	• K_U02	• test egzaminacyjny z progami punktowymi • kolokwium	• Wykład • Ćwiczenia
Student jest chętny do podnoszenia poziomu swojej wiedzy z zakresu pedagogiki specjalnej, otwarty na możliwości kontaktu z osobami niepełnosprawnymi.	• K_K01	• aktywność w trakcie zajęć	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Zaliczenie wykładów: egzamin pisemny z problematyki wykładów i ćwiczeń (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% - db, 60% - dst).

Zaliczenie z ćwiczeń: średnia arytmetyczna oceny przygotowania, aktywnego udziału w zajęciach, prezentacji oraz oceny z kolokwium (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% - db, 60% - dst).

Ocena ostateczna: średnia arytmetyczna oceny z egzaminu i z ćwiczeń.

Literatura podstawowa

1. Dykcik W. [red.], Pedagogika specjalna, UAM, Poznań, 2007
2. Dykcik W., Tendencje rozwoju pedagogiki specjalnej. Osiągnięcia naukowe i praktyka (z perspektywy 50-lecia pracy pedagogicznej z osobami z niepełnosprawnością, Poznańskie Towarzystwo Pedagogiczne, Poznań, 2010
3. Obuchowska I. [red.], Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, WSiP, Warszawa, 1990
4. Ochonczenko H., Czerwińska M., Garbat M., Osoby z niepełnosprawnością w szkole wyższej. wybrane zagadnienia, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2011.
5. Chrzanowska I., Pedagogika specjalna. Od tradycji do współczesności, Impuls, Kraków, 2015
6. Maciarz A., Uczniowie niepełnosprawni w szkole powszechnej, WSiP, Warszawa 1992
7. Wyczasany J., Pedagogika upośledzonych umysłowo - wybrane zagadnienia. Oficyna wydawnicza Impuls, Kraków, 2009

Literatura uzupełniająca

1. Borkowska M., Derulska I., Eysymont-Barańska H. [red.], Dziecko z niepełnosprawnością ruchową. Jak wspomagać rozwój psychoruchowy, PZWL, Warszawa, 2012
2. Bąbka J., Edukacja integracyjna dzieci pełnosprawnych i niepełnosprawnych, założenia i rzeczywistość. Wyd. Fundacji Humaniora, Poznań, 2001
3. Dykcik W., Pedagogika specjalna wobec aktualnych sytuacji i problemów osób niepełnosprawnych, UAM, Poznań, 2005
4. Gorajewska D. [red.], Rodzina - normalność w niepełnosprawności, Wydawnictwo: Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa, 2007
5. Korzon A., Kształcenie zintegrowane uczniów niesłyszących w teorii i praktyce edukacyjnej, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków, 2010
6. Kowalik S., Psychologia rehabilitacji, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007
7. Kuczyńska-Kwapisz J., Kwapisz J., Rehabilitacja osób niewidomych i słabo widzących, WSiP, Warszawa, 1996
8. Lipińska-Lokś J., Zmiany stosunków między dziećmi pełnosprawnymi i dziećmi i dziećmi z niepełnosprawnością w klasach integracyjnych, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu zielonogórskiego, Zielona Góra, 2011
9. Maciarz A., Pedagogika lecznicza i jej przemiany. Wybrane problemy, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa, 2001

10. Maciarz A., Janiszewska-Nieścioruk Z., Współczesne problemy pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków, 2006
11. Majewski T., Tyflopsychologia rozwojowa, Wydawnictwo PZN, Warszawa, 2002
12. Nowicka A., Psychospołeczna integracja dzieci przewlekle chorych w szkole podstawowej, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków, 2001
13. Pedagogika specjalna. Różne poszukiwania – wspólna misja. Pamięci Profesora Jana Pańczyka [praca zbiorowa], APS im. M. Grzegorzewskiej, Warszawa, 2009
14. Piekut-Brodzka D.M., Kuczyńska-Kwapisz J. [red.], Pedagogika specjalna dla pracowników socjalnych, APS im. M. Grzegorzewskiej, Warszawa, 2009
15. Pilecka W. [red.], Psychologia zdrowia dzieci i młodzieży : perspektywa kliniczna, UJ, Kraków, 2011
16. Sękowska Z., Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej, APS im. M. Grzegorzewskiej, Warszawa, 2001

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Małgorzata Czerwińska, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 16-04-2021 14:26)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ